

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

A. L. ED. LINDBLÖM

N° 9. Lund den 1 September 1840.

I. Original-Afhandlingar.

1. *Svenska Pilarterne efter naturliga förvandtshapen anordnade, jemte kritiske anmärkningar af E. Fries.*

Starr- och Pil-slägtet äro bland Fanerogamerne de vexttyper, som naturen mest mångfaldigat i de Nordiske länderne. Genom segheten i sitt vegetativa system, sina tidiga diklinska blommor och hastigt mognande, på egendomligt sätt bevarade*), frön äro båda särdeles afpassade för ett hårdt klimat och nordens korta blomningstid. Alla sådana större vextgrupper, egna för hvarje olika land, böra företrädesvis studeras i deras egentligaste hem, der de äro form- och art-rikast. För Nordens Botanister är det derföre en pligt att egna synnerlig upmärksamhet åt de båda nämde släkten; mötande svårigheter afskräcka aldrig, utan endast egga en sann Botanist till allvarligt studium; ty endast genom svårigheters besegrande blir ett studium lärorikt — och vanan att endast fästa sig vid bekantare utmärktare föremål leder till osäkerhet i hela kunskapsförrådet.

*) I afseende på *Pilslägtets* karakter hafva vi långt för detta anmärkt det felaktiga, nu allmänt erkända, i upgiften att honungsglandel endast skulle finnas hos hanplantan. Ännu återstår att rätta "*semina apice comosa*" eller "i toppen fjunbärande"; håren omgifva tvärtom fröns basis och äro en beklädnad som omger fröen. Dessa jemte flera uplysningar till Amentacearum karakteristik äro redan lemnade i *Fl. Scan.*, men öfversedda. Saken är dock af stor vigt i morfologiskt hänseende.

Starrarterne hafva ock med förkärlek blifvit bearbetade, så att deras kända inhemska artantal upgår till mer än dubbelt med de kända Pilarternes; men grunden härtill ligger icke blott i dessas mindre mångfald, utan äfven i de olika principer man följt vid artbestämningen. Som Starrarterne äro mindre föränderlige har snart sagdt hvarje utmärktare form blifvit ansedd för egen art; bland Pilarne åter har man för formernes mångfald endast urskiljt hufvudtyperne och ej sällan tagit medelformer för öfvergångar. Ville man behandla Starr-slägtets arter efter samma grunder som Pilslägtets, kommo en stor del af de förra *) att endast anses för underarter, visserligen icke af högre betydelse än flera endast som underarter ansedda Pilar. Just derigenom att de förras utseende är så enformigt öfverser man bland dem så lätt mellanformerna, hvilka bland de stora trädartade Pilarne så lätt falla i ögonen.

Icke blott den stora föränderligheten i Pilarnes vegetativa system, icke heller svårigheterna som upstå af deras olika blomnings- och bladbildnings-tid (hvilka under resor icke kunna på samma ställe observeras) har invecklat deras artbestämning, utan hufvudsakligen den oriktiga riktning deras studium tog genom en falsk och artificiell indelningsgrund. Hade *Linné*, som först säkert bestämde arter, lagt fruktifikationen till grund för indelningen och art-definitionen, så skulle sannerligen slägtets studium tagit en annan gång; Linneanska arterne skulle då icke blifvit så förvexlade och misskände, äfven af *Linné* sjelf**). Att efter bladen in-

*) f. e. *Carex ornithopoda*, *speirostachia*, *Oederi*, *lava*, *tivida*, *rotundata*, *pulla*, *saxatilis*, *stricta* et aff., *Gebhardi*, *virens*, *glareosa*, *teretiusecula* o. s. v.

***) Så f. e. igenkände *Linné* aldrig i de öfver hela riket högst allmänna former af *S. aurita* och *S. nigricans* samma arter som han i *Fl. Lapp.* beskrefvit. Deremot trodde han sig funnit de endast Nordiske *S. arenaria*, *fusca* och *Myrtilloides* i former af den vanliga *S. repens*. Hade man attenderat till fruktifikation skulle aldrig

dela och bestämma arterne är bestämdt skadligt, liksom allt, som under sken att underhålla ett studium aflägsnar en natursann upfattning.

Författaren af dessa rader sökte först, sedan Prof. *Wahlenberg* förut hänvist på fruktifikationens vikt för indelning och artbestämning, lemna en naturlig indelning af detta slägte, hvilken sedermera af *Koch* och i *Nov. Mant. 1.* vidare blifvit utförd. Men sedan grunden till en sådan blifvit lagd, återstår alltid flera enskildta drag att utreda, emedan alla väsentliga skiljemärken icke på en gång framstå klara. Så hoppas jag nu det lyckats mig hafva funnit en bestämd skilnad i stift och märken mellan *S. viminalis* och *Capreae*, som hittills saknats, hvilket bestyrker den för hvarje naturligt system viktiga reglen, att det är ett större fel att öfverse frändskapen, än karakterernes afvikelse.

Så nödvändigt ett system är för vår inskränkta fattningsförmåga af naturens omätliga enhet, så viktigt är äfven att inse, att hvarje system ändå är ett *lappverk*, ett *Alexanders svärd*, som afhugger de för oss ouplöslige knutarne; att alla såkallade naturliga systemer ändå äro inga systemer eller artificiella. Från vetenskapens högsta sländpunkter försvinna alla systemer, fast de för nybörjaren (och äro vi i det hela icke sådane alle) äro outhärliga; det förra är vetenskapens esoteriska, de sednare dess exoteriska lära. För min del har jag, uprigtigt sagdt, aldrig trott eller tror på några systemer, hvarken i Filosofi, Botanik eller annan vetenskap, hvarken andras eller egna, såsom något absolut, utan blott som provisoriska och subjektiva upfattningar af den Eviges helgjutne, hvilket ingen människotanke kan fatta. Derföre kunna icke blott flera systemer bestå jemte hvarandra och *ega lika värde*, utan äro alldeles nödvändige för att *afläda från den ensidighet, som är oskiljaktig från hvarje*

Scopoli framstaldt den gissning, att alla låglandets Pilar härstamma från frön af *S. serpyllifolia*, som nedflugit från högsta fjällen.

entusiasm för, eller blind tro på något visst system. Det gifves flera vägar för närmandet till ett förbättradt system. Att man i den stränga consequence jag fordrar i ett system kunnat finna — löjligt nog — något mystiskt, är så mycket obegripligare, som jag deremot på det bestämdaste i förväg protesterat, och temligen oförtäckt antydt det vara *den skarpaste otro på allt systematiserande* med de absoluta anspråken på annat än subjektiv sanning; och tillika en protest mot uphöjandet af det subjektiva tycket till objektiv princip. Så dömde ock redan *Linné* (se dess *Classes Plantarum*) om sin tids Entusiaster för något visst så kalladt absolut system; och de sednare tallösa hafva mer bestyrkt än vederlagt dess omdöme. — Mina botaniskt-systematiska åsichter äro, för att tala i en politisk tids språk, monarkiska under bestämd principens tvång i alla allmänna, men med största frihet (oberoende af karakterer) i de enskildta förhållanden; de af tiden mest gynnade åter äro republikanska: fullkomligt subjektiva i de allmänna, med mycken ofrihet i de enskilda. Båda borde afstå från att påstå sig vara både absolut naturliga och den enda rätta formen, som ligger långt öfver dem båda. Alla former är menliga inskränkningar, men därför icke förkastlige. Men alla former utan upfattning af den i dem lefvande andan förstena: τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.

En fullständig beskrifning öfver Svenska Pilarne ligger för oss renskrifven, ämnad att införas i dessa Blad, men då den vuxet till större omfång än som passar sig för en tidningsartikel, anföres endast sjelfva uppställningen, med utslutande af alla beskrifningar, vextställen och öfverflödiga synonymer*), jemte grunderna för mina bestämningar, nu mer så mycket öfverflödigare, som *Koch* antagit och er-

*) I synonymers citerande herrskar mycken godtycklighet, hvaruti någon enhet vore önskelig. Naturligtvis bör här olika princip herrska i olika arbeten, olika i ett allmänt system, olika i ett enskildt lands Flora. Vanligen citerar man författare, som afvika i bestäm-

känt dem; endast sådana, som i Sverige blifvit satte i tvifvel, skall jag här söka nöjaktigt bevisa, då rummets inskränkt-het ej tillät det i Nov. Mant. 1. Arternes och afarternes beskrifning m. m. finner man derstädes, men här uptagas en del afarter af några polymorfa arter, hvars former vi icke då tilltrorde oss bestämma.

Afdelningarne bland Salices böra i vår tanke aldrig öfverses vid arternes anordning, fast svårigheter skulle möta att bestämma ofullständiga exemplar, utan fröredning, till sin plats, ty på den grund borde man öfvergifva *Umbellaternes*, *Cruciferernes* m. fl. släkten, och i vår öfvertygelse äro Pilarnes afdelningar lika väsentlige och bestämde som nämnde släkten och måhända äfven mera naturligt begränsade. Vi börja med de högste, hvilkas egentliga hemland är de tropiske länderne och nedstiger till de lågvexte fjällpilarne, som vid yttersta gränsen för den levande naturen bilda den sista och lågaste trädvegetation. Jag påminner mig intet trädslägte, som har så vidsträckt geografisk utbredning. Pilslägtets historia erbjuder dessutom en mängd intressanta facta, såsom lagarne för deras förändringar, deras beroende af olika behandling, den olika utbildningen efter olika klimat, deras ombyte af kön m. m., som rummet icke här tillåter uprepa.

Att afdelningarnes skilnad må klarare framstå torde vi här särskildt böra sammanställa deras kännetecken, helst vi vid deras bildande måst fästa oss icke blott vid de inhemska utan alla bekanta arter.

I. *Amerina* (Egentl. Pilar*). *Hängen utvexa* från

ning och benämning; mer skäl vore väl citera dem som bestyrka författarens åsigt. I en enskild Flora, f. e. en Svensk, borde väl *jemte artbestämman*, alltid citeras *första källan* för upptagande af en art som inhemska, derjemte inhemska figurer och exsiccater. Alla öfriga torde kunna räknas till barlast, då frågan icke är om kritiska vexter.

*) Det torde förtjena anmärkas att i Skandinaviske språken eger Pilsläktet flera egna namn än i sydligare länders, der Pilarnes bety-

spetsen af årets bladiga sido-qvistar. *Hängefjällen gulgröna*, icke svedde i spetsen, mest bara eller endast hårbrädade. *Höningsfjällen 2*, motsatte. Ståndare vanligen flera, men i Norden ofta endast 2, alltid fria, med gula knappar. Stift och märken korta.

Till denna mycket naturliga afdelning, som innefattar träd eller högre buskar, i förra fallet mycket bräcklige i grenveckan, höra nästan alla Pilarter från varmare klimat. De äro likväl mest analoga med fjällpilarne; att ytterligheterne i köld och varma frambringa likartade förhållanden derpå hafva vi talrika exempel.

A. *Fragiles*.

B. *Amygdalinae*.

II. *Helix* (Rödvie). *Hängen* utvexa från sidorne af förra årets grenar, men få utvexte bladige (mer eller mindre) utdragne skaft. *Hängefjällen* qvarsittande, svartbrände, föga hårige. *Höningsglandel* enkel. Ståndare 1 eller 2, sammanvexta; *knapparne efter afblomstringen svartnande*. *Fröhusen* icke eller kort-skaftade, med qvarsittande stift och märken.

Afser man endast här vexande *S. purpureae*, som stå midt imellan *S. amygdalinae* och *viminales*, synas dessa för få att bilda en egen afdelning; betraktar man åter hela världens kända arter, blir den högst utmärkt, innefattande största delen af *N. Amerikas* egendomliga Pilar. Afdelningen *S. Griseae* hafva vext och utseende alldeles af *S. fragiles*, ehuru öfverensstämmelsen med *S. purpureae* är omisskännelig.

C. *Griseae* Borr.

D. *Purpureae*.

III. *Vetrix* (Vide-Pil). *Hängen* från sidorne af fjorårets grenar, oskaftade och vanligen bladlösa. *Hängefjällen*

denhet försvinner i den rikare vegetationens mångfald. Så har *Pil* mig vederligen intet motsvarande i de öfrige Europeiske språken. Latinarnes *Salix* återfinna vi i vårt *Salle* eller *Sälg* (Eng. *Sallow*, Tyska *Söl*, Fransk. *Saule*); *Vetrix* i vårt *Vide* (Tysk. *Weite* eller vanl. *Weide*, Engl. *Willow*). Vårt *Hilster* eller *Jelster* torde vara stamförvandt med Grekernes *ἑλίξ*.

svartbrända, quarsittande, mycket tätt och ulligt hårige. *Honungsglandel* enkel. *Ståndarne* 2, fria, med gulnande knappar. *Fröhusen* icke eller kort-skaftade (skaft knappt längre än honungsglandlen). *Stift utdraget, hårsnallt, jemte de mycket långa smala jemnbreda märken affallande* från det mogna fröhuset.

Träd eller högre buskar, med mycket tidiga ulliga hängen, före blomningen *inneslutne i ovanligt stora*, denna afdelning egendomliga, *knoppar*. Stift och märke skilja den lätt från följande, med hvilken den eljest synes sammanflyta. Få arter tillhöra egentl. Norden; för afdelningen synes medlersta Europas flodgebit vara rätta hemlandet, derifrån så väl denna afdelnings som föregåendes samtliga Viminaliska arter härstamma — eller den långsträcktä frodiga vidjelika vext, som utmärker dessa, har endast utbildats i Europas varmare flod-dalar, då Nordens kalla skogskärr hopkrympa sina egendomliga arter till ett knutigt risaktigt utseende. Exempel lemna den hithörande *S. Lapponum*, som oriktigt hänföres till *S. Frigidæ*; äfven i geografiskt afseende är den icke någon egentlig fjällpil; den är tydligen en förkrympt viminalisk Pil, som sydligare odlad får dessas vext. Den förvandta *S. incana* blir äfven i kallare regioner torulosa, ej viminalis. Se *Wahl. Veg. Helv.!*

E. *Chrysanthæ.*

F. *Viminales.*

IV. *Caprea* (Viden). *Hängen* från sidorne af fjorårets grenar, äldre vanligen skaftade (i högre nordn, inträdande i fjällpilarnes region, få de vanl. likt dessa bladiga skaft). *Hängefjällen* svedda, quarsittande. *Honungsglandel* enkel. *Ståndare* 2, fria, med gula knappar. *Fröhusen långt och tydligt skaftade*, med snallt skaft, dubbelt eller flerdubbelt längre än honungsglandlen; *märken korta, tjocka, ägglika*, tillika med det styfva ofta omärkliga stiftet quarsittande.

Dessa äro talrikast i kallare ländernas inferalpina regioner, lätt skilde genom sina under blomningen redan tydligt skaftade fruktämnen och korta märken. Utom den vanliga

indelningen efter det olika vextsättet (*incubaceae*, f. e. synnerligast i den mer drifvande södren, *rosmarinifolia*, *angustifolia*, frodiga former af *S. repens* o. s. v. motsvara tydligen de Viminaliske i föregående sectioner), kunde en kanske bestämdare framställas efter stiftet, då de analoga arterne parallelt motställdes hvarandra *).

G. *Capreae*.H. *Incubaceae*.

V. *Chamelix*. (Fjäll-Pilar eller Sirka, för att uptaga en Lapsk benämning på Lapska arter). *Hängen* i spetsen af de bladiga årsqvistarne. *Hängefjällen svedda*, trubbiga, qvarsittande. *Honungsglandler* vanligen 2, samsittande. *Ståndare* 2, stundom flera, med efter afblomstringen mörknande knappar (under blomningen ofta blå!). *Fröhusen* nästan oskaftade (skaft kortare än honungsglandlen), yngre vanligen korta trubbiga, äldre utdragne ofta hornlikt (detta är ett mot de förra motsatt förhållande, hvilkas fruktämnen redan i första åldern äro långa, men smala och sedan upsvälla). Stift och märken smala, vanligen klufne.

Bladen yngre vanligen långhåriga, äldre glatta, nätdrigge; stammen vanligen lågväxt, endast *S. glauca* hinner någon betydligare höjd. Denna afdelning innefattar alla egentliga Fjäll-Pilar, hvilka icke, som de föregåendes, om de äfven finnas i lägre fjällregioner, nedstiga till låglandet. Äfven i detta afseende afvika *S. Lapponum* och *hastata*; de

*) 1) *Cinerascentes*, med gråaktigt, under torkning alldeles icke mörknande eller svartnande, utseende, bladnerverne på öfre sidan insänkta, stift omärkligt (*S. Caprea*, *grandifolia*, *cinerea*, *aurita*, *livida*, *incubacea*, *finmarkica*, *myrtilloides*). II) *Nigricantes*, gröna (eller ludna hyta) under torkning mörkare eller svartnande, bladnerverne på öfre sidan uphöjde, med tydligt stift (*S. silesiaca*, *S. nigricans*, *S. laurina*, *S. phyllofolia*, *S. hastata*, *S. fusca*, *S. repens*, *S. angustifolia* och *rosmarinifolia*). Bladens svartnande beror af små resinosa punkter; ju tydligare dessa äro, desto mer svartnar arten f. e. *S. Helix*; utbildas de till här mörknar den mindre.

upstiga väl i lägre fjälltrakter, men deras egentliga hemland är nedom fjällen.

L. *Frigidae*.

M. *Glaciales*.

Att icke formycket på en gång trötta läsaren uppskjuta vi de närmare detaljerne till ett följande nummer.

2. Förteckning öfver de på Spetsbergen och Beeren Eiland anmärkta vexter; af Utgifvaren.

Sedan Herr J. Vahl i Köpenhamn, hvilken under åren 1838 och 1839 var såsom Botanist följaktig den Franska vetenskapliga expeditionen till Norden, benäget meddelat till införande i dessa blad en upsats på alla de af honom under vistandet på Spetsbergen anmärkta vexter, har Utg. ansett sig skola öka intresset, då han, så vidt de för honom härstädes tillgängliga literära hjelpredor medgåfve, på ett ställe upräknade alla hitintills af särskilda resande i dessa nordliga trakter anmärkta vexter. — De källor, som varit att tillgå, äro följande:

1. *Reise nach dem Nordpol, von C. J. Phips*. Aus dem Englischen. Bern 1777; p. 108—110 uptager vextförteckningen af Solander; de här anförda vexter äro här nedan utmärkta med P. — Engelska originalet finnes här ej att tillgå.

2. *Rob. Brown Verzeichniss in Spitzbergen gefundener Pflanzen*, utur Account of the Arctic Regions, by W. Scoresby, införd i Rob. Browns vermischte Schriften, übersetzt von Nees von Esenbeck 1:r Band p. 364—366; de häri anmärkta plantor äro i följande förteckning utmärkta med B.

3. *Some account of a Collection of Arctic Plants formed by Edward Sabine*. By W. J. Hooker; införd i Transactions of the Linnean Society of London. Vol. XIV. Lond. 1823 — *Spitsbergen Plants*, p. 385—388. — Dessa hafva vi betecknat i det följande med H.

4. *Bidrag til Spitsbergens og Beeren-Eilands Flora*, efter Herbarier medbragte af M. Keilhau, ved Christ. Som-

merfelt; införd i Magazin for Naturvidenskaberne; Anden Rækkes 1:ste Bind. Kristiania 1833. p. 232—245 — häri uptagna vexter utmärka vi med S.

5. Fortegnelse over de paa Spitzbergen i Aarene 1838 og 1839 samlade planter af J. Vahl, i m:scpt benäget meddelad. Dessa vexter utmärka vi med V.

Som Utg. icke eger tillgång till *Martens Spitzbergische Reisebeschreibung*, så har han ej heller för närvarande kunnat särskildt anmärka de få i nämnde arbete uptagna Spetsbergska vexter.

Som Beeren-Eilands flora hyser största öfverensstämmelse med Spetsbergens och då Sommerfelt i sin förteckning äfven uptagit några endast der samlade, så har utgifvaren icke ansett sig här böra förbigå dem, men för att särskildt utmärka dem, ha de betecknats med † — De vexter, hvilkas arträttighet syns misstänkt eller i annat afseende äro tvifvelaktiga, har anförts utan nummer. — Vid uppställningen är Decandollska systemet följdt.

	Dicotyledoneæ:	certa varietas est
	Ranunculaceæ.	D. oxycarpa Somf. S.
1.	Ranunculus glacialis. S.	D. micropetala Hook. H. mihi ignota.
2.	R. sulphureus. P. B. S. V.	10. D. arctica Vahl. V.
	R. cuneatus Somf.-S-prioris sine dubio forma.	11. D. corymbosa S. V.
3.	R. nivalis. H. V.	D. oblongata S. An ad priorem referenda?
4.	R. pygmæus. H. S. V.	12. D. muricella V.
5.	† R. hyperboreus. S.	13 a. D. hirta H. V.
	Papaveraceæ.	β. hebecarpa V.
6.	Papaver nudicaule. B. H. S. V.	13. Cochlearia officinalis S. V.
	Cruciferæ:	14. C. danica P. H. V.
7.	Cardamine pratensis. S. V.	15. C. fenestrata V. Huc sine dubio pertinent
8.	C. bellidifolia. B. H. S. V.	C. anglica B. S. et C. Grönländica. P.
9.	Draba alpina B. H. S. V.	16. Eutrema Edwardsii V.
	D. algida. S.	
	D. glacialis. S.—Utraque forsan referenda ad D. alp; cujus	

17. *Platypetalum purpurascens* V.
Caryophyllææ.
18. *Lychnis apetala* H. V.
19. *Silene acaulis* S. V.
20. *Spergula saginoides* V.
21. *Alsine rubella* H. V.
22. *A. biflora* V.-ad hanc l. priorem referenda A. arctica S.
23. *A. stricta?* S.
24. *Arenaria ciliata norvegica* V.
25. *Stellaria Edwardsii* S. V.
26. *Cerastium alpinum*. P.B.H.S.V.
27. *C. vulgatum* S.
Rosaceæ.
28. *Dryas octopetala* B. H. S. V.
29. *Potentilla emarginata* S. V.
30. *P. pulchella* V.-an ad hanc pertinet
P. Keilhauii Somf. S.
31. *P. nivea* H.
Crassulaceæ.
32. † *Rhodiola rosea* S.
Saxifrageæ.
33. *Chrysosplenium alternifolium*
S. V.
34. *Saxifraga oppositifolia* P. B.
H. S. V.
35. *S. cæspitosa* P. B. H. S. V.
36. *S. rivularis* P. H. S. V.
37. *S. cernua* P. B. H. S. V.
S. siberica? S. an prioris var.?
38. *S. stellaris comosa* H. S. V.
(*S. foliolosa* Hook).
39. *S. hieracifolia* S. V.
40. *S. nivalis* B. H. S. V.
41. *S. flagellaris* V.
42. *S. Hirculus* S. V.
43. *S. aizoides* V.
Compositæ.
44. *Erigeron pulchellus* ♂ unala-
schkensis DC. V.
45. *Taraxacum phymatocarpum*
Vahl. V.
Ericineæ.
46. *Andromeda tetragona* B.
Rhinanthaceæ.
47. *Pedicularis hirsuta* B. S. V.
Polygoneæ.
48. *Polygonum viviparum* H. S. V.
49. *Oxyria reniformis* H. S. V.
50. *Königia Islandica* P. huc sine dub.
pertinet "*Tillæa aquatica*."
Empetrea:
51. *Empetrum nigrum* V.
Amentaceæ:
52. *Salix reticulata* V.
53. *S. herbacea* P. S.
54. *S. polaris* B. H. S. V.
Monocotyledoneæ:
- Junceæ:
55. *Juncus biglumis* S. V.
56. *Luzula hyperborea* H. S. V.
huc sine dubio
L. campestris P. B.-et forsan
L. arcuata S.
Cyperaceæ:
57. *Eriophorum capitatum* S.
58. *Carex lagopina?* V.
Gramineæ:
59. *Alopecurus ovatus* ♂. muticus Somf. S. V.
60. *Phipisia algida* P. S. V.
61. *Calamagrostis stricta* S.
62. *Holcus arcticus* Somf. S.
63. *Aira alpina* S. V.
64. *Poa alpina* S. V.
65. *P. pratensis* S. V.
66. *P. laxa?* H. V.
P. abbreviata Blytt. V.
67. *P. angustata* Brown? V.

68. *Festuca ovina* V.
β. vivipara V.
69. *F. rubra β. arenaria* S. V.
70. *Trisetum subspicatum* V.
 Cryptogamæ:
 Lycopodiaceæ:
 71. *Lycopodium Selago* S. V.
 Equisetaceæ:
 72. *Equisetum arvense β.* S. V.
73. *E. reptans* V.
 Musci:
 74. *Sphagnum acutifolium* V.
75. *Splachnum vasculosum* S.
76. *Spl. urceolatum* S. V.
77. *Encalypta rhaptocarpa* V.
78. *Grimmia apocarpa* V.
79. *Gr. pulvinata* V.
80. *Trichostomum lanuginosum* P.
 (*Bryum hypn.*) B. S. V.
81. *Tr. piliferum* V.
82. *Dicranum congestum* V.
83. *D. elongatum* V.
84. *D. scoparium* S.
85. *D. virens* S.
86. *D. purpureum* V.
87. *Didymodon glaucescens* V.
88. *Tortula muralis* V.
89. *T. ruralis* S. V.
90. *Orthotrichum affine?* V.
91. *Aulacomnion turgidum* S. V.
92. *A. palustre* S. V.
93. *Paludella squarrosa* V.
94. *Mnium affine* V.
95. *M. cuspidatum* S.
96. *M. marginatum* S.
97. *Bryum nutans* S. V.
98. *B. bimum* S.
99. *B. pseudo-triquetrum* B. (B.
ventricosum).
100. *B. turbinatum* V.
101. *B. cæspiticium* H. S. V.
102. *B. argenteum* V.
103. *Bartramia ithyphylla* V.
104. *B. fontana* V.
105. *Polytrichum alpinum* H. S. V.
106. *P. lævigatum* S.
107. *P. juniperinum* V.
108. *P. commune* P.
109. *Climacium dendroides* B. S. V.
110. *Pterogonium filiforme* S.
111. *Hypnum parietinum* S.
112. *H. stramineum* S. V.
113. *H. nitens* S. V.
114. *H. sarmentosum* S. V.
115. *H. splendens* V.
116. *H. rugosum* S. V.
117. *H. cupressiforme* S. V.
118. *H. cordifolium* S.
119. *H. cuspidatum* S.
120. *H. moniliforme* V.
121. *H. aduncum* P. S. V.
122. *H. uncinatum* V.
123. *H. rufescens?* B.
124. *Andræa alpina* V.
 Hepaticæ:
 125. *Marchantia polymorpha* S. V.
126. † *M. hyalina* Somf. S.
127. *Jungermannia trichophylla* V.
128. *J. setiformis* V.
129. *J. julacea* P.
130. *J. concinnata* V.
131. *J. quinquedentata* V.
132. *J. ciliaris* S. V.
 Lichenes:
 133. *Usnea sphacelata* B. V.
134. *Evernia ochroleuca* S. V.
135. *E. jubata chalybeiformis* P.
 B. V.
136. *Cetraria aculeata* B. S. V.
137. *C. islandica* P. S. V.

138. *C. nivalis* P. B. S. V.
 139. *C. cucullata* V.
 140. *Peltigera aphthosa* S. V.
 141. *P. canina* P. B. S. V.
 142. *P. venosa* V.
 143. *P. crocea* B. V.
 144. *Parmelia saxatilis* V.
 145. *P. Fahlunensis* S.
 146. *P. stygia* B. V.
 β. lanata S. V.
 147. *P. recurva* Ach.? B.
 148. *P. centrifuga* V.
 149. *P. brunnea* V.
 150. *P. hypnorum* S. V.
 151. *P. chrysoleuca* b. *opaca* V.
 152. *P. elegans* S. V.
 153. *P. murorum β.* B. V.
 154. *P. chlorophana* V.
 155. *P. molybdina* b. *ereutica* V.
 156. *P. cervina* S. V.
 157. *P. tartarea* S. V.
 158. *P. subfusca* S. V.
 159. *P. badia* B. (Endocarp. sinop.) V
 160. *P. sophodes* V.
 161. *P. ventosa* V.
 162. *P. varia polytropa* S.
 P. varia parasitica V.
 163. *P. vitellina* S. V.
 164. *P. scruposa* V.
 165. *P. Sommerfeltiana* Flörke S.
 166. *Stereocaulon alpinum* S.
 167. *S. denudatum* S.
 168. *S. tomentosum* P. B. (St. paschale); V.
 169. *Cladonia pyxidata* B. S.
 170. *C. cornuta*? P. (Lich. corn.).
 171. *C. gracilis* S. V.
 C. gracilis vermicularis V.
 172. *C. fimbriata* V.
 173. *C. furcata* B. S.
174. *C. cornucopioides* S. V.
 175. *C. deformis* V.
 176. *C. macilenta* V.
 177. *C. rangiferina* B. S. V.
 178. *Biatora atrorufa*? V.
 179. *B. decolorans* V.
 180. *B. uliginosa* V.
 181. *B. icmadophila*? P. (Lich. ericetorum).
 182. *Lecidea albo-cærulescens* S. V.
 183. *L. contiguæ* var. S.
 184. *L. atro-alba* V.
 185. *L. geographica* B. V.
 186. *L. sabuletorum* V.
 187. *L. parasema* V.
 188. *L. confluens* V.
 189. *L. citrinella* V.
 190. † *Umbilicaria hyperborea* S.
 191. *U. proboscidea* P. (Lich. polyrhizos); B. V.
 — — *c. arctica* S. V.
 — — *β. cylindrica* V.
 192. *U. erosa* B. S.
 193. *U. vellea* S. V.
 — — *γ. hirsuta* B.
 194. *Sphærophoron coralloides* P. B. S. V.
 195. *Verrucaria maura* V.
 Algæ.
 196. *Fucus vesiculosus* S. V.
 197. *Laminaria digitata* S. V.
 198. *L. ophiura* V.
 199. *L. esculenta* V.
 200. *Halymenia palmata* S. V.
 201. *H. ramentacea* V.
 202. *Sporochnus aculeatus* V.
 203. *Chordaria flagelliformis* V.
 204. *Rhodomela dentata* V.
 205. *Scytosiphon compressus γ.* Lyngb. S.

206. <i>Ulva Lactuca?</i> S.	Fungi:
207. <i>U. crispa</i> S. V.	215. <i>Agaricus puniceus</i> V.
208. <i>Hutchinsia stricta</i> V.	216. <i>A. laccatus</i> V.
209. <i>Conferva Melagonium</i> V.	217. <i>A. ericetorum</i> V.
210. <i>C. glomerata</i> β . <i>marina</i> V.	218. <i>A. fastibilis</i> V.
211. <i>C. hormoides</i> V.	219. <i>A. hypnorum</i> V.
212. <i>Zygnema bipunctatum</i> V.	220. <i>Cantharellus lobatus</i> S.
213. <i>Nostoc commune</i> V.	221. <i>Lycoperdon Bovista</i> V.
214. <i>Protococcus nivalis</i> V.	222. <i>Sphæria punctiformis</i> V.
	223. <i>S. herbarum</i> S.

II. Utdrag ur utländska arbeten.

Tillägg och förbättringar till Synopsis Floræ Germanicæ et Helvicæ; af Hofrådet Koch i Erlangen. (Se Flora 1840 N:r 23, 24).

Den högt förtjente författaren till *Synopsis Floræ Germanicæ*, långt ifrån att anse detta klassiska verk såsom afslutadt, arbetar alltjemnt på att göra det ännu noggrannare och fullständigare. Redan i Flora oder allg. botanische Zeitung 1838 N:r 1—2 har han infört åtskilliga tillägg och förbättringar, men som inga bland dessa voro af något speciellt intresse för skandinaviska floran, har det syntts öfverflödigt, att i dessa blad referera något om dem. Ett sådant intresse ega deremot de nyligen af honom publicerade förbättringar, hvadan vi skynda att af dem i utdrag meddela hvad som angår äfven skandinaviska vexter.

I *Synopsis* tillägges *Valeriana officinalis* en radix fibrosa, men som Förf. sedermera erhållit exemplar med tydliga rotskott, så har han sett sig föranlåten att öfver denna allmänna vext anställa nya iakttagelser, hvilkas resultat i korthet är följande. Bland de under namnet *Val. officinalis* L. förr inbegripna vexter förekomma tre särskilda former, hvilka skilja sig genom vexasättet och småbladens antal; af dessa har *Val. sambucifolia* redan länge varit såsom eget spe-

cies framställd och är numera allmänt såsom sådan antagen; de andra båda, som deremot i allmänhet hafva sammanfattats under *V. officinalis*, skilja sig derigenom, att den ena saknar rotskott, har många stjelkar från samma rot samt blommar sednare; den andra åter eger rotskott, har blott en stjelk från roten och blommar omkring 1 månad tidigare; Till den förra hörer *V. officinalis* var. α Synops. *V. exaltata* Mikan. *V. altissima* Horn. Hort. Hafn. (*V. altissima* Mikan. finnes icke, utan har detta syn. genom misstag influitt i Syn.); till den sednare höra *Val. offic. varr.* β γ Syn., af hvilka särdeles den sistnämnda eger de utmärktaste medicinska egenskaperna, hvadan Förf. anser namnet *Val. officinalis* rätteligen böra hitföras. — Dessa trenne arter karakteriseras sålunda:

1. *V. exaltata* Mikan. radice multicauli stolonibus destituta, foliolis 7—11 jugis. — (Flor. Juni—Aug. — *V. altissima* Horn. *V. officinalis* L. *Koch Syn.*).

2. *V. officinalis*: radice unicauli stolonifera, foliolis 7—11 jugis. — (Flor. Maj—Juni).

3. *V. sambucifolia* Mik. radice unicauli stolonifera, foliolis 4—5 jugis. — (*Koch Syn. excl. syn. V. exalt. Mik.*)

Den här sålunda såsom *V. officinalis* antagna art sönderfaller i två varieteter: neml. α . *major* (*V. offic. β . media Koch Syn.*) med rotbladens småblad bredare, tandadt—sågade — och β *minor* (*V. offic. γ angustifolia Koch Syn.*) med smalare nästan aldeles helbräddade småblad — denna sistnämnda är den äkta och verksammaste officinalvexten*).

*) Det förtjenar undersökas om alla tre dessa arter eller former förekomma i Sverige. För min del har jag ännu icke iakttagit någon *Val. officinalis* med rad. stolonifera. Vid Ronneby i Blekinge har jag mångfaldiga gånger och sednast i nu förl. Aug. undersökt den der, särdeles på öarne, allmänna vexten. I midten af nämnde månad blommade den som bäst och visade tvenne former, af hvilka den ena var 1—1½ aln hög med flera stjelkar från hvarje rot, 8—12 par äggrundt-lansettlika (stjelkbladens nästan jembreda) endast på yttra sidan med få små tänder försedda småblad, stor utbredd blomvippa; den andra formen var deremot ½ aln hög med blott en stjelk från roten, 4—5 par äggrunda (stjelkbladens smalarre) groft djupt tandade småblad, liten hopdragen blomvippa; hos ingendera formen visade sig några stolones. Utg. anm.

Drosera obovata betraktas nu af Förf. såsom var. af *D. longifolia*, sedan han varit i tillfälle jemföra ett större antal exemplar från Sweitz.

Sedan Förf. funnit att såväl *Tormentilla erecta* som *T. reptans* ofta variera med femtaliga blomdelar, anser han att detta släkte bör indragas och arterna hänföras till *Potentilla*. Med afseende på skilnaden mellan *Pot. procumbens* Sibth. (*Torm. reptans* L.) och *P. reptans* anmärker han, att det skiljemärke, som i Synops. hämtats från de fina knölar, hvarmed den sistnämndas karpeller äro försedda, icke är hos den mogna frukten så tydligt; deremot har han funnit ett annat mera tydligt, neml. att håren på fodrets nedra hela del hos *P. procumbens* äro tilltryckta, men hos *P. reptans* utstående; äfvenledes är yttersta tanden på småbladen hos den förra längre än de båda nästa, på den sednare deremot lika lång med dem eller kortare. Slutligen anmärker Förf. att stjelkarne hos *P. procumbens*, sedan frukten mognat, trycka sig fast vid jorden, slå rötter och på dessa ställen utveckla ännu flera blad, hvarefter stjelken dör bort, men de vid lederna utvuxna rötterna och bladen förblifva och till våren bilda nya stånd, så att dessa slutligen bli lika många som de leder, som slagit rot. Något sådant eger icke rum hos *Pot. Tormentilla*, hvarigenom dessas artskilnad än ytterligare sättes utom allt tvifvel.

Genom erhållna instruktiva exemplar har Förf. blifvit öfvertygad, att *Cirsium Lachenalii* och *C. decoloratum* endast äro modifikationer af en och samma art, hvadan den sistnämnda bör hänföras under *C. Lachenalii* såsom var. statura humiliore, foliis sinuato-pinnatifidis, pinnis breviter lobatis.

Hos *Taraxacum tenuifolium*, som i Synops. betraktas såsom en modifikation af *Tarax. officinale* & *lividum*, har Förf. nu funnit ett tydligt kännemärke, som han anser konstant, med anledning hvaraf han upställer följande diagnos.

Tarax. tenuifolium: acheniis lineari-obovatis striatis apice minute squamuloso-muriculatis, striis exteriorum basi obsolete tuberculatis, interiorum lævibus, parte rostri decolorata longitudinem partis coloratæ achenii non attingente, foliis lineari-lanceolatis linearibusque in petiolum attenuatis integerrimis l. remote denticulatis. — Hos *T. officinale* är pars rostri decolorata parte achenii colorata haud parum longior.

Slutligen anmärker Förf. att han vid de flera säningsförsök, som han under sednare åren anställt med *T. palustre*, väl funnit bladen variera än rundtaggade än helbräddade, äfvensom foderbladen än smalare än bredare, än tilltryckta än utstående, men dock icke fullständigt tillbakaböjda.